

bage til Enkeltmandsvalg, altsaa ikke blot have Opstillingskredse. Og vi fra vor Side er ingenlunde Modstandere deraf, tværtimod, men naturligvis kun, hvis denne Ordning forbindes med den ubetinget lige-lige Repræsentation, nøjagtig lige saa ligelig som den nuværende Ordning. Dertil vil man kunne naa ad to Veje. Man vil kunne naa det — det tror jeg da — ved at indføre et tilstrækkeligt Antal Tillægsmandater til Enkeltmandsvalg. Men hvis det skulde ske indenfor Rammerne af den nuværende Grundlov, kan det kun ske ved en meget betydelig Omlægning og Nedlægning af bestaaende Kredse, og dør har vi de praktiske og personlige Vanskeligheder, som vi kender gennem mange Aars Erfaringer fra Drøftelsen af Valglovsproblemer her i Rigsdagen. Nu er der ganske vist faldet i hvert Fald een Vanskelighed bort, som tidligere spillede en stor Rolle, det er den partipolitiske Vanskelighed. Efter at vi har slaaet fast, at hvert Parti har ubetinget lige Valgret, spiller det naturligvis ikke den Rolle længere, som det gjorde, da et eet Parti havde en vældig Overvægt overfor de andre Partier, og da det kom med i Drøftelserne og Overvejelserne, i alt Fald i Sindenens indre Overvejelser, naar der var Tale om at gaa til en retfærdig Omordning. Man kan altsaa gaa den Vej.

Men man kunde ogsaa gaa en anden Vej, i det væsentlige beholde de nuværende Kredse uforandrede, maaske med lidt Omlægning og saa indføre et tilstrækkeligt Antal Tillægsmandater, uden at gøre Antallet større, end det var nødvendigt, altsaa gaa til et System med et flydende Antal Folketingsmedlemmer. Men dette forudsætter en Grundlovsændring. Nu er det klart, at vi ikke er Modstandere af en Grundlovsændring, og jeg vil endogsaa mene, at den Valglovskommission, der nu foreslaas nedsat, ikke faar fuldkommen Frihed til at drøfte alle Muligheder, hvis man ikke giver den Mulighed for ogsaa at rejse Spørgsmaalet om en Grundlovsændring. Jeg vilde derfor have anset det for det naturligste, at Regeringen havde foreslaaet, at Kommissionen skulde have Kommissorium til ogsaa at beskæftige sig med Grundlovsspørgsmaalet. Der er mellem Valglov og Grundlov en saa inderlig Sammenhæng — det har vist sig Gang paa Gang, ogsaa i Fællesudvalget i Fjor —, at disse to Ting vanskeligt kan adskilles.

Men ogsaa af en anden Grund vilde jeg anse det for rimeligt, at man rejste Grundlovsspørgsmaalet. Ærede Medlemmer vil erindre, hvorledes det gik i Fjor. Regerin-

gen ønskede betydelige Ændringer i Grundloven af 1915, og vi sluttede os dertil, idet vi dog gik videre i vore Ønsker om Ændringer. Men fra Venstres Side og ogsaa fra konservativ Side, men særlig fra Venstres Side, sagde man, at man ikke vilde gaa med til videregaaende Ændringer i Grundloven end dem, der var nødvendige af Hensyn til Sønderjyllands Tilknytning til Danmark, før Sønderjyderne kunde være medbestemmende derom, altsaa før de fik deres Repræsentanter her paa Rigsdagen. Nu er den Betingelse, Venstre da satte, opfyldt. Jeg vil derfor spørge, om man vil benytte den Lejlighed, her er, til enten at give denne Kommission det videregaaende Kommissorium eller ved Siden deraf nedsætte en anden Kommission til at behandle Grundlovsspørgsmaalet. Jeg vil til-lade mig at spørge den tilstedeværende Repræsentant for den høje Regering om, hvorledes den stiller sig til Spørgsmaalet om at tage en Grundlovsrevision med. Venstres Betingelse fra i Fjor er jo opfyldt, Sønderjyderne har deres Repræsentanter og kan tale med. Hvis Venstre ikke vil gaa med hertil, betød altsaa al denne Tale om, at Sønderjyderne først skulde være repræsenterede, intet. Den var da kun et Paa-skud til at blive fri for videregaaende Grundlovsændringer. Jeg haaber dog ikke, at det forholder sig saaledes. Men nu vil vi altsaa kunne faa Lejlighed til at se, om denne Tale fra i Fjor kun var et Paaskud eller, om der var Alvor og Sandhed deri. Hvis det sidste var Tilfældet, er Tiden nu kommet til at forberede en Grundlovsrevision under Med-virkning af Sønderjyderne selv.

Hvad selve det foreliggende Kommissionsforslag angaar, har jeg et Par kritiske Bemærkninger. Det forekommer mig, at den højtærede Minister ved Kommissionens Sættelse ikke helt har fulgt det gamle Holbergske Raad, at man skal tage sine Forslag saaledes, at de ikke i nogen Maade lugter udaf Egennytte. Forhaabentlig er Forholdet ikke den højtærede Minister bevidst, og han kan derfor ikke gøre ved, at han ikke har taget Hensyn til dette Raad. Men jeg vil dog kunne paa-vise, at der giver sig lidt Egennytte og Parti-egoisme til Kende, som jeg haaber, vi under Sagens videre Gang maatte kunne faa ud, naar vi fra vor Side gør opmærksom derpaa. Jeg haaber, det er nok at gøre opmærksom derpaa. Det foreslaas, at de 12 Medlemmer vælges af Rigsdagen i Henhold til Grundlovens § 49; men dertil kommer 3 Medlemmer, hvoraf eet udnævnes af Kongen og to vælges af Indenrigsministeren. Det er